

Szegedi Ítéltábla
Bhar.III.118/2015/10.

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Szegeden, 2015. szeptember 1. napján tartott fellebbezési nyilvános ülésen meghozta a következő

V É G Z É S T :

A kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és társai** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2014. október 8. napján kihirdetett **4.Bf.135/2014/29.** számú ítéletének I. r., II. r. és III. r. vádlottakra vonatkozó, a fellebbezés folytán felülbírált részét

h e l y b e n h a g y j a azzal, hogy

I. r. vádlott a szabadságvesztésből, III. r. vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén abból a 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

I. r., II. r. és III. r. vádlottak vonatkozásában a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó ügyészi indítványt elutasítottnak tekinti.

Kötelezi I. r. vádlottat 14.400.- (tizennégyezer-négyszáz) forint, II. r. vádlottat 20.726.- (húszezer-hétszázhuszonhat) forint, III. r. vádlottat 10.000.- (tízezer) forint, a harmadfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére, külön felhívásra az állam javára.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az első fokon eljáró Battonyai Járásbíróság mint fiatalok bírósága a 2013. november 26. napján meghozott 9.B.256/2012/213. számú ítéletével

I. r. vádlottat

- 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés],
 - testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés d) pont],
 - 2 rendbeli társtettesként elkövetett garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont],
 - testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés],
 - folytatólagosan, társtettesként elkövetett zaklatás vétsége [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont] és
 - közlekedés biztonsága elleni büntett [Btk. 232. § (1) bekezdés]
- miatt - halmazati büntetésül - 4 év 3 hónap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra,

II. r. vádlottat

- 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [1978. évi IV. tv. 195. § (1) bekezdés],
- társtettesként elkövetett garázdaság büntette [1978. évi IV. tv. 271. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és

- folytatólagosan, társtettesként elkövetett zaklatás vétsége [1978. évi IV. tv. 176/A. § (2) bekezdés a) pont]

miatt - halmazati büntetésül - mint többszörös és különös visszaesőt - 4 év 3 hónap fegyházbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra,

III. r. vádlottat

- 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés],

- 3 rendbeli zaklatás vétsége [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont] és

- garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés]

miatt - halmazati büntetésül - 4 év 3 hónap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Úgy rendelkezett, hogy I. r. és III. r. vádlottak a kiszabott börtönbüntetés legalább kétharmad részének, II. r. vádlott - helyesen - a fegyházbüntetés legalább négyötöd részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra és abba beszámította I. r. vádlott által 2012. április 16. napjától 2013. január 24. napjáig, II. r. vádlott által 2012. április 16. napjától 2013. november 26. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I. r. és II. r. vádlottaknak a szülői felügyeleti jogát (1. sz. név) (személyi adatok), **(2. sz. név)** (személyi adatok) gyerekek és

I. r., II. r. és III. r. vádlottaknak **(3. sz. név)** (személyi adatok), **(4. sz. név)** (személyi adatok) és **(5. sz. név)** (személyi adatok) gyerekek tekintetében megszüntette.

Mindhárom vádlott esetében megállapította, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől a szabadságvesztés végrehajtásának utolsó napjáig, vagy a szabadságvesztés büntetés végrehajthatóságának megszűnéséig külföldre utazás alatti tilalom alatt állnak.

A Battonyai Járásbíróság bűnjelkezelője által Bj.86/2012/1-3., 6., 8. sorszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és megsemmisíteni, a Bjk.86/2012/4., 5., 7., 9., 10. sorszám alatti bűnjeleket elkobozni rendelte.

Kötelezte I. r. vádlottat 216.868.- forint,

II. r. vádlottat 186.358.- forint,

III. r. vádlottat 108.366.- forint,

I. r., II. r. és fk. IV. r. vádlottakat egyetemlegesen 108.571.- forint,

I. r. és III. r. vádlottakat egyetemlegesen 2.129.- forint,

I. r., II. r., III. r. és fk. IV. r. vádlottakat egyetemlegesen 40.846.- forint,

I. r., II. r. és fk. IV. r. vádlottakat egyetemlegesen 6.478.- forint,

I. r., fk. IV. r., VI. r., fk.VII. r. és fk. VIII. r. vádlottakat egyetemlegesen 8.848.- forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak.

Az első fokú ítélet ellen I. r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés,

II. r. vádlott felmentés és enyhítés,

III. r. vádlott felmentés és enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

A Békés Megyei Főügyészség Bf.1995/2012/13-17. számú átiratában I. r. és III. r. vádlottak esetében (1. sz. név), **(3. sz. név)**, **(4. sz. név)** és **(5. sz. név)** gyerekek tekintetében, II. r. vádlott esetében **(3. sz. név)** gyerek tekintetében a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó ítéleti rendelkezés mellőzését, II. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe történő további beszámítását, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék a 2014. október 8. napján meghozott 4.Bf.135/2014/29. számú ítéletével az első fokú ítéletet megváltoztatta akként, hogy megállapította

I. r. vádlott 2013. január 24. napjáig volt előzetes letartóztatásban, 2013. január 25. napjától jogerős

szabadságvesztés büntetését töltötte,

őt az ellene 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette, az 1 rendbeli társtettesként elkövetett garázdaság büntetében [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] való bűnösségének megállapítását mellőzte,

a börtönbüntetésének tartamát 3 év 6 hónapra enyhítette,

és a szülői felügyeleti jogának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

II. r. vádlott vonatkozásában megállapította, hogy 2014. február 24. napjáig volt előzetes letartóztatásban, 2014. február 25. napjától jogerős szabadságvesztés büntetését töltötte,

őt az ellene 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [1978. évi IV. tv. 195. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette,

a fegyházbüntetésének tartamát 2 évre, míg a közügyektől eltiltás tartamát 4 évre enyhítette,

az elítéléséből mellőzte a különös visszaesői minőség megállapítását, és

a szülői felügyeleti jogának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

III. r. vádlottat az ellene 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette, a vele szemben 1 rendbeli zaklatás vétsége [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont] miatt indított büntetőeljárást megszüntette, bűnösségét további 1 rendbeli testi sértés vétsége kísérletében [Btk. 164. § (1) és (2) bekezdés] is megállapította,

börtönbüntetésének tartamát 1 év 6 hónapra enyhítette és annak végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette, úgy rendelkezett, hogy a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés a végrehajtás elrendelésének esetére irányadó,

a közügyektől eltiltás kiszabását és a szülői felügyeleti jogának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezéseket hatályon kívül helyezte, és felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy arról különleges eljárás keretében döntsön.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

II. r. vádlott által a 2013. november 27. napjától 2014. február 24. napjáig további előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott fegyházbüntetés tartamába beszámította.

Úgy rendelkezett, hogy I. r. vádlott 18.000.- forint, II. r. vádlott 25.100.- forint, III. r. vádlott 22.860.- forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget visel.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést I. r., II. r. és III. r. vádlottak terhére, az 5 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alóli felmentésük miatt, e bűncselekményekben történő bűnösségük megállapítása érdekében. Az ügy többi vádlottja vonatkozásában az első, illetve másodfokú ítélet jogerőre emelkedett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.542/2013/4-II. számú átiratában az ügyészi fellebbezést indokaival együtt módosítással tartotta fenn. Az első fokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítélet tábla I. r. és III. r. vádlottak bűnösségét 5-5 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntetében, II. r. vádlott bűnösségét 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntetében is állapítsa meg, velük szemben a középértékhez igazodó végrehajtható szabadságvesztést és közügyektől eltiltást szabjon ki, ugyanakkor arra figyelemmel, hogy (1. sz. név), (2. sz. név), (3. sz. név) a tizennyolcadik életévüket betöltötték, (4. sz. név) és (5. sz. név) pedig nem állnak a szülői felügyeletük alatt, I. r. és III. r. vádlottak szülői felügyeleti joga megszüntetésének mellőzését, II. r. vádlott esetében pedig a szülői felügyeleti jogának megszüntetését csupán (4. sz. név) és (5. sz. név) nevű gyerekei tekintetében indítványozta. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását, és eljárási szabálysértéseket észrevételezett.

A harmadfokú fellebbezési nyilvános ülésen I. r. vádlott a II. tényállás kivételével, II. r. és III. r. vádlottak elsősorban valamennyi cselekmény alóli felmentésüket, másodsorban az első- és

másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését,
védők a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozták.

Az ítéletábra az ügyészi másodfellebbezést nem tartotta alaposnak, az eljárási szabálysértésekre vonatkozó észrevételt viszont osztotta.

Mint harmadfokú bíróság a Be. 387. § (1) bekezdése szerinti terjedelemben bírálta felül a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet, és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor **(szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő 2013. július 11. napján tartott tárgyaláson történt meghallgatásakor, a Be. 110. § (1) bekezdése alapján nem tisztázta, hogy a szakértővel szemben nincs-e kizáró ok (első fokú 42. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 66. oldala). A nyomozati iratokból viszont megállapítható, a Mezőkovácsházi Rendőrkapitányság a kirendelő végzésben felhívta a szakértőt, hogy a vele szemben felmerült kizárási, illetve mentességi okot köteles a kirendelőnek haladéktalanul bejelenteni (nyomozati iratok I. kötet 647-649. oldal). Mivel ilyen irányú bejelentés sem a szakértő, sem más részéről nem érkezett, és olyan adat sem merült fel, hogy **(szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő az eljárásból bármilyen okból kizárt, az eljárási szabálysértés garanciális jogokat nem sért súlyosan. Így, az ügy érdemére kihatással nem volt, ezért az ítéletábra csupán a megállapítására szorítkozott (BH 2006. 279.II. rész).

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az első fokú ítélet 2013. november 26. napján történt kihirdetését követően az akkor már tizennyolcadik életévét betöltött fk. IV. r. vádlott törvényes képviselőjének is fellebbezési jogot biztosított. Mivel a törvényes képviselő a fellebbezési jogával nem élt, az ítéletábra ezen eljárási szabálysértésnek is csupán a megállapítására szorítkozott.

A felülbírálat eredményeként az ítéletábra megállapította, hogy egyébként mind az első-, mind a másodfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, és a másodfokú bíróság által helyesbített, illetve kiegészített tényállás megalapozott.

Az eljárt bíróságok - indokolási kötelezettségüknek is eleget téve - helytállóan állapították meg az ügy eldöntése szempontjából releváns tényeket, a sértettek következetes vallomására, a további tanúvallomásokra és egyéb bizonyítékokra alapítottn.

Ami a büntetőjogi felelősséget illeti, az ítéletábra álláspontja szerint is helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor I. r., II. r. és III. r. vádlottakat az ellenük 5-5 rb. kiskorú veszélyeztetése büntette miatt emelt vád alól felmentette. Helyesen jegyezte meg, hogy II. r. vádlott e bűncselekményeknek I. r. vádlott két gyereke tekintetében egyébként sem lehetne az elkövetője. Viszont tévedett, amikor nem állapította meg, hogy II. r. vádlott elkövetői minősége nem áll fenn a saját gyerekeivel kapcsolatban sem.

A kiskorú veszélyeztetése büntettének alanya tettesként - mind a 2012. évi C. tv. 208. § (1) bekezdése, mind az 1978. évi IV. tv. 195. § (1) bekezdése szerint - csak a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy lehet: a szülő, a gyám, a pedagógus vagy a gyerekre alkalmilag felügyelő személy, és mindkét jogszabályhely szerint ilyen személynek kell tekinteni a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él.

I. r. vádlottat a Vésztői Városi Gyámhivatal a 2005. augusztus 25. napján meghozott és 2005. szeptember 19. napján jogerőre emelkedett 6190-46/2005. számú határozatával rendelte ki gyámul II. r. vádlott gyerekei - **(3. sz. név)**, **(4. sz. név)** és **(5. sz. név)** - részére azzal, hogy a gyám a gyerekek gondozója, nevelője, törvényes képviselője, vagyonának kezelője (nyomozati iratok II. kötet 1235-1243. oldal). I. r. vádlott gyámi minősége 2012. május 23. napjáig állt fenn, amikor mindhárom gyereket ideiglenes hatállyal intézetbe helyezték el, és I. r. vádlott gyámnak a gondozási, nevelési joga azóta szünetel (nyomozati iratok II. kötet 1245-1261. oldal).

Az iratokból megállapítható, hogy I. r. vádlott és a gyámsága alatt lévő gyerekek a (Település, utca, házszám) szám alatt, a szülői felügyeleti jogától megfosztott II. r. vádlott pedig a (Település, utca, házszám) szám alatt lakott. Az első fokú eljárásban II. r. vádlott úgy nyilatkozott, hogy a három gyereke nem az ő háztartásában élt, III. r. vádlott pedig, hogy a három gyámság alatti gyerek (vagyis II. r. vádlott gyerekei) velük egy háztartásban volt (első fokú 82. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal utolsó és 12. oldal utolsó előtti bekezdése). Mivel a másodfokú bíróság II. r. vádlott és gyerekei közös háztartásban való élésére vonatkozó részeket az első fokú ítélet tényállásából mellőzte, ennek nincs tényállási alapja sem (másodfokú ítélet 6. oldal 5. és 13. bekezdése). Ebből következően, a másodfokú ítélet indokolása erre vonatkozó részének sem (másodfokú ítélet 8. oldal 1. bekezdés).

A fentiek alapján, II. r. vádlott a terhére rótt több rendbeli kiskorú veszélyeztetése büntettének elkövetési idején, vagyis 2012. február 26. napján (2. tényállás) és 2012. április 16. napján (7. tényállás) nem volt a gyerekei nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, és nem állapítható meg, hogy mint szülői felügyeleti jogától megfosztott szülő a gyerekekkel közös háztartásban vagy egy lakásban élt. Ezért, a saját gyerekei sérelmére elkövetett, terhére rótt cselekmények is elsősorban azért nem bűncselekmények, mert tettesként ezeknek sem volt alanya (elkövetője).

A nevelőszülő és így a gyám háztartását is terheli a gyámra bízott és velük közös háztartásban élő kiskorúak nevelésének, felügyeletének és gondozásának kötelezettsége, ugyanis az együtt élő háztartások e kötelezettsége oszthatatlan. Erre figyelemmel állt fenn II. r. vádlott gyermekei vonatkozásában III. r. vádlottnak is a nevelési, felügyeleti és gondozási kötelezettsége.

I. r. és III. r. vádlottak vonatkozásában az 5 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntettével kapcsolatban helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a tényállásból a bűncselekmény eredménye, vagyis az, hogy köteleességszegés súlyos megszegésével az érintett kiskorúak testi, erkölcsi vagy értelmi fejlődése veszélyeztetésre került volna, hiányzik.

A nevelés szűkebb értelemben a kiskorú testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítésére irányuló tudatos ráhatásokból tevődik össze. Tágabb értelemben azonban a nevelés körébe tartoznak olyan ráhatások is, amelyek nem kifejezetten nevelési célzatúak, de befolyásolják a kiskorú fejlődését (pl. a szülők magatartása, személyes példája). A bűncselekmény elkövetési magatartása csak súlyos köteleességszegéssel tényállásszerű, a törvény a kisebb nevelési hibákhoz nem kíván büntetőjogi következményeket fűzni. Mindezeket figyelembe véve helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a kiskorú veszélyeztetése büntettének sértettjei, fk. IV. r., fk. V. r., fk. VII. r., fk. VIII. r. vádlottak és **(5. sz. név)** a szülők és a gyám magatartásától függetlenül előéletük és életvitelük alapján már nem voltak súlyosan veszélyeztetve, I. r. és III. r. vádlottak előttük tanúsított magatartása már csak absztrakt veszélyt jelentett vonatkozásukban.

Ezért, helyesen járt el, amikor I. r. és III. r. vádlottakat bűncselekmény hiányában mentette fel az 5 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alól.

A számba vett bűnösségi körülmények kiegészítésre, illetve helyesbítésre nem szorulnak, a felmentések és az eljárás megszüntetése mellett a másodfokú bíróság által kiszabott büntetések arányosak, súlyosbításukat, illetve III. r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabását az ítélet tábla sem találta indokoltnak.

A másodfokú ítéletnek a három vádlottat érintő egyéb rendelkezései is helyesek, további felmentésnek, illetve az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésének nincs törvényes alapja.

Viszont nem észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem a törvény szövegének megfelelően rendelkezett I. r. és III. r. vádlottak vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsáthatóságról, mert a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján I. r. vádlott a szabadságvesztésből, III. r. vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén abból, a kétharmad részének kitöltését **követő napon** bocsátható feltételes szabadságra. A másodfokú bíróság nem megfelelően rendelkezett a három vádlott esetében a szülői felügyeleti jog megszüntetésének mellőzésével kapcsolatban, mert a Be. 336. § (2) bekezdése alapján a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó ügyészi indítványt kellett volna elutasítani.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla a másodfokú bíróság ítéletének I. r., II. r. és III. r. vádlottakra vonatkozó, a fellebbezés folytán felülbírált részét, a Be. 393. § (2) bekezdése szerinti nyilvános ülésen eljárva, a Be. 397. §-a alapján, a fenti helyesbítésekkel helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban a védők díjával, I. r. vádlottnál 14.400.- forint, II. r. vádlottnál 20.726.- forint, III. r. vádlottnál 10.000.- forint bűnügyi költség merült fel, melyek megfizetésére a vádlottakat a Be. 385. §-ára és 381. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

Helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor az első fokú eljárásban felmerült bűnügyi költség vonatkozásában az első fokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy arról különleges eljárás keretében döntsön. Azonban, tévesen állapította meg, hogy a költségjegyzék 61. tételéről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ugyanis ennek megfizetésére helytelenül a VII. r. vádlottat kötelezte, holott az a VI. r. vádlott védőjének díja. Észlelte az ítélet tábla, hogy a másodfokú bíróság nem rendelkezett az első fokú ítélet meghozatala után felmerült, az I. r. vádlottat terhelő 79. tétel alatti 53.993.- forint, illetve a VIII. r. vádlottat terhelő 80. tétel alatti ugyancsak 53.993.- forintról. A téves és hiányos adatokat figyelembe véve, valamint a költségjegyzék 41., 48., 61., 66. tétele alatti javítások ellenőrzése után kell ismét dönteni az elsőfokú bíróságnak a felmerült bűnügyi költség összegéről, és annak viseléséről.

Szeged, 2015. szeptember 1.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke

Dr. Nikula Valéria s. k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Katona Tibor s. k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélet tábla Bhar.III.118/2015/10. számú végzése és a Gyulai Törvényszék 4.Bf.135/2014/29. számú ítéletének I. r., II. r. és III. r. vádlottakra vonatkozó, a fellebbezés folytán

felülbírált része, a mai napon jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2015. szeptember 1.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: